

Päijäthämäläisten HYVINVOINTIKYSELYN TULOKSET 2021 – KESTÄVÄ KEHITYS

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

päijät sote

Sosiaalialan
osaamiskeskus Verso

Tiivistelmä

- **HYVINVOINTITEKIJÄT**
- **OSALLISUUS**
- **TYÖELÄMÄ & OSAAMINEN**
- **YHDISTYKSET**
- **ASUINPAIKKA & TURVALLISUUDEN TUNNE**
- **KESTÄVÄ KEHITYS**
- **HYVINVOINNIN SUUNTA**

- ❑ Hyvinvointitekijöistä suurin merkitys vastaajille oli terveydellä, ihmissuhteilla ja luonnolla.
- ❑ Osallisuudella voidaan tutkitusti vahvistaa asukkaiden hyvinvointia. Osallisuuden astetta on mitattu Sokran osallisuusindikaattorilla. Vastaajat kokivat olevansa tarpeellisia muille, heihin luotetaan, päivittäiset tekemiset ovat merkityksellisiä ja he pystyvät vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun.
- ❑ Lähes 30% vastaajista kertoi jonkin asian vaikeuttavan heidän työelämäänsä osallistumista. Suurin merkitys koettiin olevan terveyteen ja toimintakykyyn liittyvillä ongelmilla, elämäntilanteella ja työmotivaation vähenemisellä (työssä olevat vastaajat).
- ❑ Päijät-Hämeessä yhdistysten merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä on vahvasti tunnistettu. Vastaajista 36% kertoi osallistuvansa yhdistystoimintaan ja sen koettiin tarjoavan kiinnostavaa tekemistä ja harrastustoimintaa, tukea vuorovaikutukseen ja ihmisten kohtaamiseen sekä vaikuttamismahdollisuuksia.
- ❑ Asuinpaikassaan vastaajat arvostivat eniten luonnonläheisyyttä, terveellisyyttä ja hyvää ilmanlaatua sekä rauhallisuutta.
- ❑ Kyselyn vastaajat kokivat heidän turvallisuuden tunnetta vahvistavan eniten ihmissuhteet ja yhteisöllisyys, toimeentulo sekä asuinympäristön turvallisuus.
- ❑ **Lähes puolet vastaajista koki melko tai erittäin paljon huolta ilmastonmuutoksesta. Vastaajat kokivat julkiset toimet ja päätökset riittämättömiksi tai vääriksi ja huolta aiheuttivat erilaiset ääri-ilmiöt sekä ilmastonmuutoksen seuraukset. Huolen kuvailtiin aiheuttavan mm. ahdistusta, pelkoa ja voimattomuutta.**
- ❑ Vastaajista lähes puolet näki hyvinvointinsa olevan ennallaan viiden vuoden kuluttua.

Hyvinvointikysely päijäthämäläisille 1.9.-26.9.2021

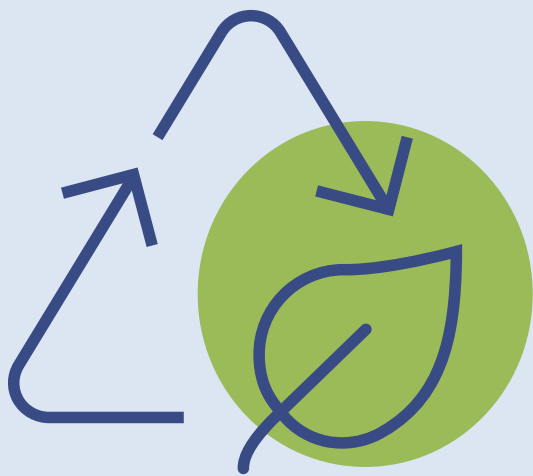

ASUKKAIDEN ÄÄNI

- Kyselyn tavoitteena oli selvittää asukkaiden **kokemuksia hyvinvoinnista ja hyvinvointivajeista**.
- Kaikille avoimeen nettikyselyyn vastasi **1 214** päijäthämäläistä *.
- Kohderyhmänä erityisesti **työikäinen väestö**.
- Vastauslinkkiä jaettiin valmisteluun osallistuneiden organisaatioiden, kuntien, yhdistysten ja järjestöjen www-sivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.
- Aineistossa painottuvat **naiset ja korkeasti koulutetut, työelämässä olevat sekä pienempien kuntien vastaajat**. Lisäksi kuntien välillä on eroja vastaajien valikoitumisessa.
- Tulosten **hyödyntäminen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyössä** (hyte) niin hyvinvointialueella kuin kunnissa.
- Tavoitteena **toistettavuus ja tiedon rikastaminen** (2 tai 4 vuoden välein).

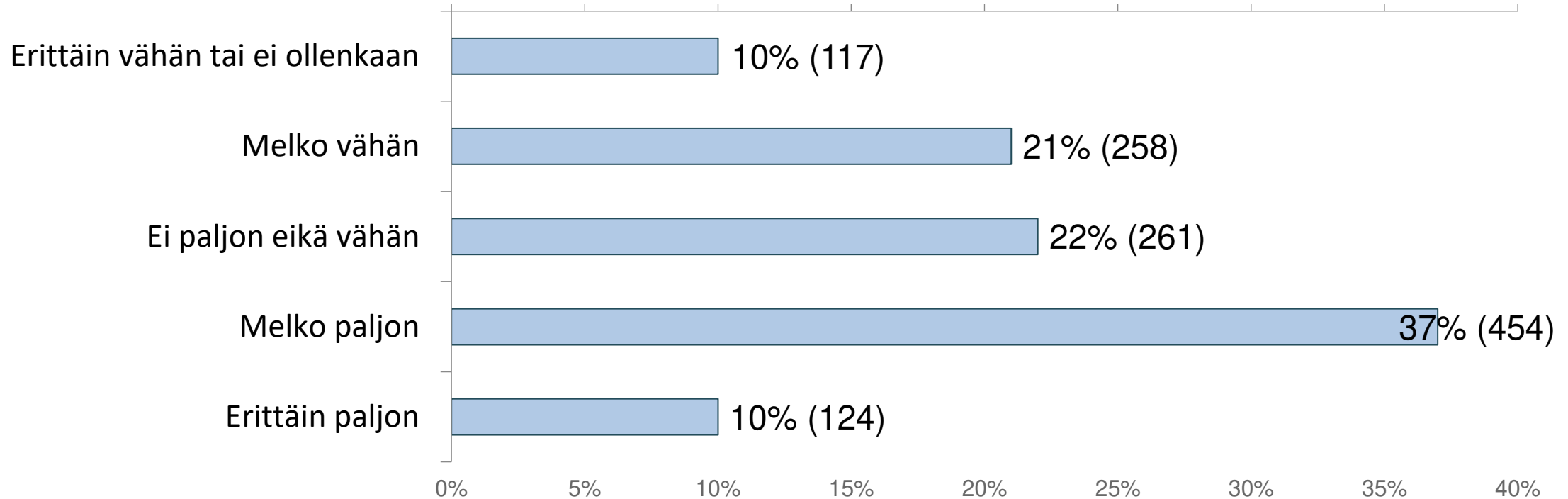
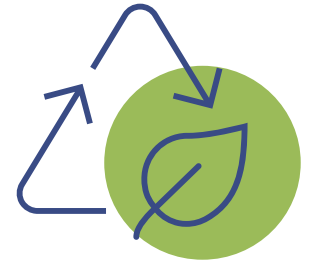
* Itsevalikoitumiseen pohjautuva näyte. Osa kysymyksistä oli vapaaehtoisia, jolloin vastaajamäärä vaihtelee kysymyksittäin. Vapaaehtoisten kysymysten vastaajamäärä on ilmoitettu tuloksista kerrottaessa.

ILMASTONMUUTOS JA KESTÄVÄ KEHITYS

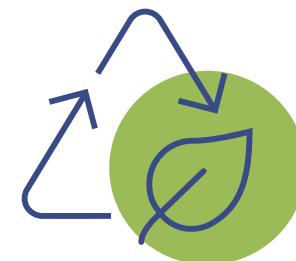
Kuinka paljon tunnet huolta ihmisestä johtuvasta ilmastonmuutoksesta?

Vastaajien määrä: 1214

Voit halutessasi kertoa, minkälaista huolta koet ilmastonmuutoksesta.

Vastausten määrä: 241

TEEMAT:	1	JULKISET TOIMET JA PÄÄTÖKSET (86)	globaalit/kansalliset/paikalliset toimet - päättäjät - riittämättömät vs. kohtuuttomat keinot
	2	SEURAUKSET JA ÄÄRI-ILMIÖT (78)	monimuotoisuuden väheneminen, katastrofit, vuodenaajat, levottomuus, arvaamattomuus, maailmanloppu
	3	TUNNEILMAISUJA (68)	pelko, ahdistus, voimattomuus, hätä, suru, turvattomuus, stressi, huono omatunto, eettiset ristiriidat
	4	YKSILÖN VASTUU JA VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET (57)	keinot riittämättömiä, onko varaa ekologisiin valintoihin, välinpitämättömyys, ristiriita oman ja ympäristön edun välillä
	5	HUOLI TULEVISTA SUKUPOLVISTA (40)	tulevat sukupolvet, lapset, lapsenlapset, valittu lapsettomuus
		KIERTOTALOUS (17)	kertakäyttökulttuuri, jätehuolto, kierrätys, roskaaminen
		YHTEISTYÖN TARVE/PUUTE (15)	yhdessä toimiminen, Suomi ei voi vaikuttaa yksin, globaali yhteistyö
		RUOANTUOTANTO JA MAATALOUS (15)	elinkeinon vaikeutuminen, ruoan riittäminen, syyllistäminen
		YKSITYISAUTOILU (14)	rajoitetaan liikaa, sähköautot, huonot julkiset liikenneyhteydet
		KRITIIKKI ja KYSEENALAISTAMINEN (13)	turhaa, ei liity itseän, elämä tehdään vaikeaksi
		UUTISOINTI JA MEDIA (5)	uutiset, media, dokumentit

Voit halutessasi kertoa, minkälaista huolta koet ilmastonmuutoksesta.

Vastausten määrä: 241

Mielestäni julkinen hallinto tekee liian vähän konkreettisia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

1

Minkälainen maailma/luonto on enää jäljellä omille lapsille ja heidän lapsilleen. Luonnon monimuotoisuus on suuri rikkaus, luonnonvaroja kulutetaan loppuun hurjaa vauhtia, eläin- ja kasvilajeja katoaa, luonto ja meret täynnä jätteitä yms. Surullista!

2

3

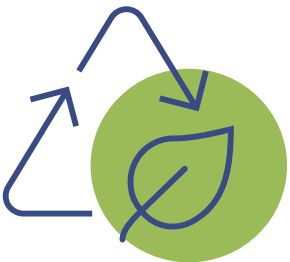
5

Riittääkö mikään, mitä yksittäinen ihminen voi tehdä. On surkeaa huomata, että yllättävän monet ihmiset eivät katso asian koskevan heidän elintapojaan ja käyttäytymismallejaan.

4

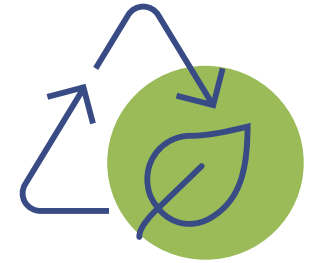
Paljon melua tyhjästä, meillä täällä ollaan liikaa pilkun viilaajia ja surraan tyhjästä. Suuret valtiot eivät laita tikkuakaan ristiin asian parantamiseksi, tämä tympii.

En koe huolta ilmastonmuutoksesta, koska olen tehnyt ja teen voitavani valinnoillani ja kierrätyksellä.

Ympäristöystävällisyyden ja kestävän kehityksen edistäminen

Vastaajien määrä: 1200

VIISI YLEISINTÄ TEKOA, JOITA VASTAAJAT OVAT VALMIITA TEKEMÄÄN:

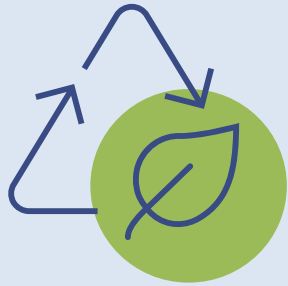
- 1 **JÄTTEIDEN LAJITTELU, KIERRÄTYS JA JÄTEMÄÄRÄN VÄHENTÄMINEN (90%)**
- 2 **RUOKAHÄVIKIN VÄHENTÄMINEN SUUNNITTELEMALLA OSTOKSET (58%)**
- 3 **ENERGIAN JA VEDEN KULUTUKSEN SEURANTA JA VÄHENTÄMINEN KUN MAHDOLLISTA (44%)**
- 4 **ELÄMINEN YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISESTI JÄTTÄMÄTTÄ JÄLKIÄ YMPÄRISTÖÖN JA KULUTTUMATTA LUONTOA (42%)**
- 5 **PAIKALLISTEN TOIMIJOIDEN TUOTTEIDEN JA PALVELUIDEN SUOSIMINEN (37%)**

Minkälaisia valintoja olet valmis tekemään edistääksesi ympäristöystävällisyyttä ja kestävää kehitystä?

Valitse enintään viisi tärkeintä asiaa.

Yhteenveto

ILMASTONMUUTOS JA KESTÄVÄ KEHITYS

*Sitä ei oteta päättäjätasolla
tosissaan ja siksi tunnen oloni
huolestuneeksi ja mitättömäksi.
Ilmastoahdistus on läsnä.*

- ☐ **47 %** vastaajista tuntee melko tai erittäin paljon huolta ihmisestä johtuvasta ilmastonmuutoksesta.
 - Kunnista Heinolan, Hollolan ja Lahden asukkaat kokivat huolta eniten.
- ☐ Ilmastonmuutoksesta melko paljon huolta koskevien naisten osuus (40%) on suurempi kuin miesten (29%).
- ☐ **241** vastaajaa kuvaili huoltaan ilmastonmuutoksesta. Eniten mainintoja oli seuraavista:
 - 1 Julkiset toimet ja päätökset (86)
 - 2 Seuraukset ja ääri-ilmiöt (78)
 - 3 Tunneilmaisut (68) - esim. ahdistus, pelko, voimattomuus
- ☐ **3** yleisintä tekoa, joita vastaajat ovat valmiita itse tekemään:
 - 1 Jätteiden lajittelu, kierrätys ja jätemäärän vähentäminen (90%)
 - 2 Ruokahävikin vähentäminen suunnittelemalla ostokset (58%)
 - 3 Energian ja veden kulutuksen seuranta ja vähentäminen kun mahdollista (44%)

Johtopäätökset 1/2

Kyselyn tarkoituksena on ollut asukkaiden äänen kuuleminen ja kokemuksellisesta hyvinvoinnista kertovien tulosten tuottaminen osaksi alueellista tiedolla johtamisen kokonaisuutta. Päijät-Hämeessä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (hyte) edistämistyötä ohjaa [Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2021-2025](#) . Kyselyn tulokset ovat osaltaan tehneet asukkaiden kokemusta näkyväksi suunnitelmassa.

Päijät-Hämeen koulutustaso ja työllisyysaste ovat alueella yleisesti tunnistettuja ja usein esiin nostettuja haasteita. Osaamistason nostaminen ja työpaikkojen lisäämistä tukeva elinvoimapolitiikka ovat edelleen tärkeitä asioita, mutta hyvinvointia on syytä tukea myös kaikenikäisten asukkaiden osallisuuden kokemusta vahvistamalla. Osallisuudella voidaan tutkitusti vahvistaa asukkaiden hyvinvointia. Asukkaiden osallisuuden toteutumista olisi myös jatkossa hyvä mitata säännöllisesti osallisuusindikaattorilla (Sokra osallisuusindikaattori © Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2019)

Kyselyn vastanneista lähes kolmasosa kertoi jonkin asian vaikeuttavan heidän työelämäänsä osallistumista. Sekä työssä olevilla että työttömillä oli samankaltaisia haasteita työelämäänsä osallistumisessa. Työhyvinvointiin panostaminen on yksi merkittävimmistä keinoista edistää työikäisen väestön hyvinvointia ja jaksamista muuttuvassa työelämässä ja sen vaatimuksissa.

Yhdistystoimintaan osallistumisella näyttäisi olevan vahva yhteys ihmisten osallisuuden kokemukseen. Yhdistystoiminnalla on merkittävä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä palvelutuottajana että osallisuuden kokemuksen vahvistajana. Tämä tulee tunnistaa myös tulevien hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteissa.

Johtopäätökset 2/2

Perinteisesti turvallisuudella on tarkoitettu riskien ja uhkien poissaoloa, kuten rikollisuus ja onnettomuudet. Nykyisin turvallisuuden käsitys on kuitenkin laajentunut ja kattaa muun muassa kuinka eri ilmiöt on koettu. Yksiselitteistä määrittelyä haastaa myös se, että turvallisuudesta puhuttaessa eri asiat painottuvat yhteiskunnallisessa keskustelussa heijastaen kulloinkin omaa aikaansa ja paikallista todellisuutta. (Sisäisen turvallisuuden strategia) Kyselyn vastaajat kokivat heidän turvallisuuden tunnetta vahvistavan eniten ihmissuhteet ja yhteisöllisyys, toimeentulo sekä asuinympäristön turvallisuus.

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemusta voidaan vahvistaa tukemalla asukkaiden omaa toimijuutta. Keinoja tähän ovat mm. viranomaisten tuottama ohjaus, neuvonta ja viestintä. Aineistossa vastaajien oma toimijuus nousi esille etenkin turvallisuuteen, kestäväan kehitykseen ja oman hyvinvoinnin suuntaan liittyvissä kysymyksissä. Hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden rinnalla asukkaalle tulee tarjota keinoja ja mahdollisuuksia edistää itse omaa hyvinvointiaan ja vaikuttaa oman elämänsä suuntaan.

Päijäthämäläiset näyttäisivät luottavan tulevaisuuteen. Kuitenkin vuoden 2008 hyvinvointibarometrin tuloksiin verrattaessa vastaajien näkemys oman hyvinvointinsa kehityksen suunnasta näyttäisi muuttuneen entistä polarisoituneemmaksi. Vuoden 2021 tuloksissa niiden vastaajien osuus, jotka kokevat että oma tilanne pysyy ennallaan, määrä on huomattavasti vähentynyt verrattuna runsaan vuosikymmenen takaiseen tilanteeseen. Myös koronapandemian on tulkittu osaltaan vaikuttaneen yleiseen polarisaatiokehitykseen.

Kysely tavoitti 1 214 päijäthämäläistä, mutta jatkossa vastaajien määrää on hyvä saada suuremmaksi kyselyn käytettävyyttä ja vastaajajystävällisyyttä parantamalla sekä markkinointia lisäämällä. Tiedolla johtamisen näkökulmasta kysely olisi hyvä toteuttaa säännöllisesti yhteistyössä kuntien kanssa. Tulosten esittelyä ja yhdessä työstämistä asukkaiden kanssa on syytä jatkaa tulosten rikastamiseksi sekä yksilön oman toiminnan ja palveluiden kehittämiseksi.

Kiitos

Vastaajille
Yhteistyökumppaneille
Sinulle

LISÄTIETOJA:

Kirsi Kuusinen-James, johtaja
kirsi.kuusinen-james@phhyky.fi
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso

YHTEENVEDON OVAT KOONNEET:

Soili Saikkonen, asiantuntija
Hanna Ruokamo, asiantuntija
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso